

Fermoso egoísmo

Lupe Gómez

6 | **rdl**
Galicia Hoxe 03/07/03

O *libro da egoísta* paréceme un libro precioso. Ese fermoso egoísmo, esa lucidez de nena forte, esa beleza tremenda coa que neste libro nos fala Yolanda Castaño. Poesía de lugares maravillosos e altos. Poesía descarnada que nos fala do corpo. Como quen describe unha vaca. Como quen abre cunhas tesoiras o amor. Dun xeiro alegre e atrevido e valente. Círculos concéntricos descubriendo a mirada, e moita aritmética na forma de dispoñer os sentimentos e as palabras no poema. Poema libro que é de muller e nótase, poema que está cheo de sangue e forza e vida. O libro, como obxecto, é unha edición fermosísima, coa que se abre a colección de poesía Dombate da editorial Galaxia. Celebramos este proxecto novo, este novo barco. Na portada aparece un corpo espido, metade de home metade muller. Un corpo delgado e narcisista e inmensamente triste e inmensamente poético. É un debuxo dun corpo que resulta moi comunicativo ao tempo que silencioso e rupturista. Na contraportada do libro vemos unha foto de Yolanda con garavata e traxe. É unha foto que expresa moi ben a Yolanda, que a mostra guapa e indefensa, calada e exposta, fráxil e forte. E sobre todo poeta, moi poeta

O título do libro paréceme moi bonito, moi rechamante, moi esgazado, moi orixinal. E sobre todo, moi alegre. Con esa necesaria alegría que tanta falta nos fai, para espertar, para sentirnos máis vivos, máis vivas. O egoísmo como unha forma de autocoñecemento, introspección e reafirmación en nós. O egoísmo dos poetas e das mulleres tolas.

Porque escribir un poema dedicado a unha mesma, como fai Yolanda neste libro, é unha forma de pintar os beizos e vernos guapas nos espellos. E afondar en nós mesmas, como vacas, é unha forma de descubrir a liberdade. Se o mundo nos negou e nos nega e nos quere seguir negando nós xurdimos guapas e altas, nós imos nunha bicicleta moi grande e corremos moito, corremos polos campos. Gústame moito ese positivismo e vitalidade que hai nesta obra. Gústame que non sexa unha obra morriñenta nin mixiriqueira. Gústame que a voz de Yolanda sexa forte e libre. Consegue Yolanda nesta obra unha esencialidade moi grande, unha forma de falar moi exacta, unha beleza extraordinaria nas palabras. Hai sensualidade, hai autoerotismo, hai sentimentos turbios e dislocados. A posta en escena é moi teatral, moi fermosa. A desconstrución do amor está

presente. Fálanos Yolanda do amor cun romanticismo moi misterioso e moi cheo de desilusión e ilusión ao mesmo tempo,

Hai en *O libro da egoísta* moito desencanto e moita tristeza vitalista. O desencanto enche todo e fai que todo sexa dunha beleza extraordinaria. Sentirnos desencantadas, porque a vida non é o que esperabamos, e nós marchamos nos avións, ímonos e non volvemos. Sentímonos desencantadas porque nese sentimento habita a constancia do noso amor, e a beleza que buscamos nas palabras. Como se tiveramos moitos elefantes tatuados nos nosos brazos.

O corpo é moi importante neste poemario. A autora fala dende o seu corpo, dende a carne. Ese corpo de muller que non coñecemos. Ese corpo libre que aparece espido na néboa. Ese corpo que se ispe porque espirse é necesario. Para descubrir as cicatrices, as tatuaxes, e o lugar do pracer. O lugar de pracer é precisamente o que nos explica, o que nos define e o que nos fai autónomas. As mulleres somos cabalos.

Sentín moita liberdade lendo este libro, sentín moita alegría, moito entusiasmo. E non existe os cisnes nin os cervos. Existen as palabras, soltas, desatadas. Existen os ríos, as mulleres analfabetas, o amor. A Yolanda gústalle ser unha nena mala, e a min tamén. Transgrede, vivir no pecado. Porque como mulleres necesitamos que a linguaxe en nós aborte, que se faga máis forte e máis plena e máis propia. O corpo, pero tamén o incorporeo. Mesmo diría que o corporal é un medio para chegar ao que non é corpóreo, ao que é ficción, metáfora. Porque na vida necesitamos a mentira, necesitamos a fraude. Necesitamos que os ríos saian da súa canle, que sexan ríos abertos, que se desborden. Porque eu quero vivir na hipnose sempre, coa boca aberta, unha boca da que cae sangue. Necesitamos a poesía, para non volvermos tolos, para non morrer, para escapar correndo polos prados.

Chamoume a atención deste libro a ambigüidade da voz poética, a ruptura dos arquetípicos roles masculinos e feminino. Gustoume a forma de tratar os dous mundos, e os poemas transmitíronme paz. Unha paz buscada. Unha paz necesaria. Porque os corpos dos cabalos están cheos de úteros femininos. Porque as mulleres tamén somos homes. Porque a violencia é necesaria e esa agresividade que nos manifesta ás veces a poeta resulta marabillosa, gústame moito.

Os espazos en branco son importantes. Hai poemas que parecen haikus. Esa nudez dos textos fainos moi atractivos. Como se o silencio, tan importante, tamén cobrase forma e tamén existise. Sen silencio, non hai poesía, nin palabras, nin beleza. A escrita faise con música, con ritmo, con tambores, pero tamén coa apagada luz da noite, coa calada coreografía das sombras, coa silenciosa mística da morte. Unha morte que se incrusta no poema e que o fai máis lúcido e máis forte e máis necesario. O pasado está moi presente en todo o libro, como se dalgún xeito a autora revisonase a súa vida, como se o pasado fose unha maleta. Unha maleta máxica da que van saíndo moitas cousas. Ese debaterse coa mutilación do tempo, coa muralla da existencia. Fondeando no pesimismo, na alegría. Hai un eu implacable pero tamén hai continuamente un nós alegórico, un nosoutas no que a voz poética se sitúa, dende o que nos fala. Con contundencia, con rabia. O egoísmo deste libro é un egoísmo metafórico e solidario e solitario. A poeta séntese soa, que é como sentirse indefensa ou incomprendida. A poeta habita na tensión de moitas forzas distintas, e atopa no egoísmo un lugar onde protexerse. Un lugar onde sentirse guapa e sentirse libre. É certo que os poetas sempre estamos xirando ao redor de nós mesmos, dos nosos sentimentos, do máis íntimo, do máis profundo. Yolanda pon un vestido de seda e así aparece no teatro, na lírica da confusión, na lírica da ambigüidade. Na transparente suxestión de ser muller e ademais ser poeta. Eu celebro esta nova colección de poesía chamada Dombate, e celebro especialmente este novo libro de Yolanda. Aparecen no panorama literario galego como aire novo, como poesía festiva. Yolanda confirmase como unha gran voz da poesía galega, como un punto de referencia, como unha autora que é moi nova pero que escribe con moita beleza e moita consistencia.

O *libro da egoísta* é un canto á liberdade. Hai un pesimismo pero hai tamén moitos barcos nos que fuximos. Hai un diario. Hai unha carta. Hai poesía en forma de prosa—os xéneros non existen—. Hai unha muller espida. Hai unha rapaza que se mira e se recoñece. Hai unha nena mala que camiña por un camiño moi bonito. Hai amor e hai maxia. É unha poesía chea de erotismo e esperanza. Fermoso egoísmo, no que descubrimos moita beleza.

